

Naturbruksskolornas Förening
Öknaskolan
611 99 Tystberga

YTTRANDE
2017-03-15

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

**Naturbruksskolornas Förenings yttrande avseende:
Slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén, SOU 2017:1 För
Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt
och välfärd
Ert diarienummer: N2017/00222/HL**

Naturbruksskolornas Förening är en intresseförening för utbildare inom naturbruk. Föreningen har mer än 50 medlemsskolor med en geografisk spridning över hela Sverige. De svenska naturbruksskolorna driver utbildningar på gymnasienivå, som vuxenutbildning samt på eftergymnasial nivå med YH- och uppdragsutbildningar. Naturbruksprogrammet är ett yrkesprogram som i sin karaktär och i examensmål också syftar till att ge naturvetenskaplig kompetens för universitets och högskolestudier.

Naturbruksskolorna är sammantaget en av Sveriges största arbetsgivare av naturbruksutbildade både på gymnasial och på högskolenivå genom sina lantbruksarbetare, skogsmaskinsinstruktörer, ridlärare, naturbrukslärare o.s.v.

Skolorna är också de som har så gott som daglig kontakt med branschen i form av samverkan kring APL och lokala programråd. Skolorna finns utspridda över hela landet och innehar därmed en mycket god kunskap om hur de företag som verkar på olika orter och med olika förutsättningar ser på sitt behov av arbetskraft och hur de vill att utbildningen skall vara utformad. Arbetsgivare vänder sig ofta till skolorna för att rekrytera personal bland avgångselever och uppger då vilka egenskaper de söker hos den de vill anställa bör ha. Även vid det egna arbetet med att rekrytera personal till den egna verksamheten får skolorna en inblick i hur tillgången på arbetskraft ser ut och vilka förutsättningar de som utbildats på Naturbruksprogrammet har att vara anställningsbara.

Sammanfattning

Naturbruksskolornas förening (fortsättningsvis NF) stödjer betänkandets kommentarer och förslag i sin helhet.

NF yttrar sig inom några områden som vi finner särskilt betydelsefulla.

NF anser att förslagen under rubrik 1 **-en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder** är centrala och betyder mest för att övriga förslag som kommittén formulerat ska kunna få genomslag i verkligheten utifrån politiska beslut.

NF anser att med utgångspunkt i kommitténs beskrivning under rubrik 2.1 av de platsbundna näringarnas möjligheter fyller landets naturbruksgymnasier en mycket viktig roll som utbildningscentra. Inte enbart genom att bedriva gymnasieskolans naturbruksprogram utan även som kompetenscentrum för de gröna näringarna.

En av de sk platsbundna näringarna som beskrivs i detta avsnitt är naturturismen och NF anser att i regeringens arbete med att reformera gymnasieskolan utifrån utredningen *-en gymnasieutbildning för alla (SOU 2016:77)* så ska det särskilt beaktas behovet av en ny inriktning inom naturbruksprogrammet *-naturturism*. Detta för att säkerställa utbildningsbehovet på gymnasial nivå för en betydelsefull näring på landsbygden.

NF anser att innehållet i kapitel 4 är av central betydelse för att säkerställa behovet av tillgänglighet till högre utbildningar i hela landet.

NF anser även att förslagen i *- en gymnasieutbildning för alla (SOU 2016:77)* gällande behörighetsgivande kurser i naturbruksprogrammet beaktas.

NF anser att de flesta naturbruksgymnasier runt om i landet kan utvecklas till utbildningscentra vid vilken decentraliserad högre utbildning kan bedrivas. Dessa centra kan även bli sk kluster och innovationscentra för den gröna näringen, se även 2.3.5.

NF anser att hela avsnitt 8 **-styrning och organisering av landsbygdspolitiken** beskriver betydelsen av hur viktigt det är med en tydlig styrning och organisation för att kunna genomföra en landsbygdsvänlig politik och NF stödjer de förslag som kommittén har lagt.

Yttrande avseende betänkandet

1. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

1.3 varför behövs en sammanhållen politik för landsbygdernas utveckling?

"I dag saknas en sammanhållen politik för landsbygderna som på ett tydligt sätt tar avstamp i de utmaningar och möjligheter som samhället står inför. En övergripande ambition för kommittén är att presentera en sammanhållen politik för landsbygdernas utveckling de närmaste trettio åren."

NF anser att förslagen under denna rubrik är centrala och betyder mest för att övriga förslag som kommittén formulerat ska kunna få genomslag i verkligheten utifrån politiska beslut.

2. Näringsliv och företagande

2.3.5 kunskapsutveckling om näringsliv i landsbygderna

"Kommitténs förslag: Ett forskningscentrum inrättas för regional- och landsbygdsekonomisk forskning och för att utveckla och sprida kunskaper om entreprenörs- och företagsutveckling i landsbygder, i synnerhet i glesa och mycket glesa landsbygderna. Centrals kunskapsutveckling ska också öka medvetenheten om skillnader i kvinnors och mäns villkor för att driva och utveckla företag i landsbygderna. Ett viktigt mål är att skapa jämställda villkor för näringslivsutveckling".

NF anser att med utgångspunkt i kommitténs beskrivning under rubrik 2.1 av de platsbundna näringarnas möjligheter fyller landets naturbruksgymnasier en mycket viktig roll som utbildningscentra. Inte enbart genom att bedriva gymnasieskolans naturbruksprogram utan även som kompetenscentrum för de gröna näringarna.

En av de sk platsbundna näringarna som beskrivs i detta avsnitt är naturturismen.

"Enligt en kartläggning som Mittuniversitet genomförde 2014 omsätter landets naturturismföretag cirka 3,6 miljarder kronor årligen och var tredje företag uppger att de är i en tillväxtfas. Om dessa olika platsbundna näringar, som är baserade på jorden, skogen, mineralerna, vattnet och natur- och kulturmiljön, ges rätt förutsättningar för hållbar tillväxt är de en betydelsefull tillgång för att nå flera miljömål, samtidigt som de ökar landets produktion och skapar nya jobb".

NF anser att i regeringens arbete med att reformera gymnasieskolan utifrån utredningen *-en gymnasieutbildning för alla (SOU 2016:77)* så ska det särskilt beaktas behovet av en ny inriktning inom naturbruksprogrammet *-naturturism*. Detta för att säkerställa utbildningsbehovet på gymnasial nivå för en betydelsefull näring på landsbygden.

4. Kompetensförsörjning

"Ett av kommitténs delmål i en sammanhållen landsbygds politik är att utbildningssystemet säkerställer kompetensförsörjningen och ökar tillgängligheten till högre utbildning i hela landet".

4.2 Nationella mål för politiken

NF anser att innehållet i kapitel 4 är av central betydelse för att säkerställa behovet av tillgänglighet till högre utbildningar i hela landet.

NF anser även att förslagen i – *en gymnasieutbildning för alla (SOU 2016:77)* gällande behörighetsgivande kurser i naturbruksprogrammet beaktas, d v s att högskoleförberedande kurser föreslås bli standard och att dessa kommer att kunna väljas bort. Vidare föreslås att särskild högskolekompetens som syftar till utbildning inom yrkets högskoleutbildningar skall erbjudas i programfördjupningar. Dessa två förslag i kombination med rätten att läsa utökat skulle innebära att det blir möjligt för eleverna att få behörighet till alla SLUs yrkesprogram och ändå bibehålla yrkeskompetensen.

4.3 Utbildningscentra för högre utbildning

"Kommitténs förslag: Regeringen säkerställer att det finns utbildningscentra för högre utbildning i kommuner i FA-regioner utan högskola/universitet och med få lärcentra samt i kommuner som berörs av kommitténs näringslivspaket till kommuner med extra stora utmaningar. Ett årligt statsbidrag införs för att landsbygderna ska kunna etablera och utveckla utbildningscentra för högre utbildning".

NF anser att som ett komplement till naturbruksgymnasiernas huvuduppdrag att ansvara för gymnasieskolans naturbruksprogram, kan de flesta naturbruksgymnasier runt om i landet utvecklas till att utbildningscentra bildas vid vilken decentraliserad högre utbildning kan bedrivas. Dessa centra kan även bli sk kluster och innovationscentra för den gröna näringen, se även 2.3.5.

8. Styrning och organisering av landsbygds politiken

NF anser att hela detta avsnitt beskriver betydelsen av hur viktigt det är med en tydlig styrning och organisation är för att kunna genomföra en landsbygdsvänlig politik och NF stödjer de förslag som kommittén har lagt.

För Naturbruksskolornas förening

Bo Wiberg

Ordförande

Skolchef, Grans Naturbruksgymnasierna i Norrbotten

Box 598, 943 28 ÖJEBYN

bo.wiberg@edu.nll.se